

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Иван Петров Видолов

относно: Дисертационен труд на тема: „Методика за разследване на измами“
Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки
Професионално направление: 3.6. Право
Научна специалност: Криминалистика
Докторант: Кузман Минков Мартинов

1. Актуалност и научна значимост на дисертационния труд

Докторантът Кузман Минков Мартинов представя за обсъждане от научно жури за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ дисертационен труд на тема „Методика за разследване на измами“.

Дисертационният труд представлява задълбочено научно изследване на проблемите на разследването измами. Актуалността на темата е очевидна с оглед съвременното състояние и предизвикателства на процесуалната практика и не е нужно да бъде допълнително аргументирана. Необходимо е да се подчертае обаче актуалността от научна гледна точка и то най-вече за криминалистическата наука. Авторът е разработил научен труд, който разглежда проблемите на разследване на измами за първи път в българската криминалистика, в обем на монографичен труд, който почива на задълбочено емпирично изследване и анализ на съдебната практика и правна теория. Той представя завършена криминалистическа методика, съдържаща система от научнообосновани и практически проверени криминалистически методи, правила и препоръки за провеждане на тактическо обосновано и законосъобразно разследване по изследваната категория дела.

Докторантът достига до научни приноси в областта на криминалистиката, умело използвайки и доразвивайки достиженията на криминалистиката, наказателно-процесуалното право и наказателно право. Използваният комплексен подход обезпечава пълнотата на изследването и неговото практикоприложно значение за работата на разследващите органи.

Научната новост и изследователска достоверност на получените резултати и изведените от тях изводи са обезпечени от използвания методически инструментариум, приложен съобразно изследователските и етични стандарти. Техният методически издържан подбор, наред със задълбочения подход и високата изследователска компетентност на докторантът са осигурили разработването на дисертационно изследване, отговарящи и надхвърлящи изискванията на ЗРАСРБ.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Обемът на представения дисертационен труд е 197 страници печатан текст. В структурно отношение научното изследването се състои от предговор, съдържание, използвани съкращения, въведение, четири раздела с точки и подточки, заключение, библиографски списък на използваните източници и две приложения. Избраната структура и последователността на изложението позволяват разглежданите проблеми да бъде възприети и анализирани, както самостоятелно, така и в тяхната цялост, което прави достъпни и разбираеми тезите на докторанта и подкрепящите ги аргументи.

В увода на дисертационния труд е обоснована актуалността на изследването и са очертани актуалността, целите, задачите и неговата методология. Те са ясно и правилно формулирани, което безспорно е съдействало за достигане до резултати от дисертационното изследване.

В Раздел първи „Обстоятелства подлежащи на доказване“ е разгледан въпросът за обстоятелствата, подлежащи на доказване в хода на производството по разглежданата категория дела. Авторът е използвал класическа последователност в структурата и изложението по този раздел, като е разгледал пълно и задълбочена проблематиката, съобразно разбирането за същността и съдържанието на категорията „обстоятелства, подлежащи на доказване“. Авторът е съумял да разгледа този въпрос, пречупвайки го през призмата на наказателното право и наказателен процес, така че научно да систематизира и анализира същността и особеностите на предмета на доказване. На тази база са направени и някои научнообосновани препоръки, имащи отношение не само към въпросите на процесуалното доказване, но и по отношение на тактическата и организационната страна на разследването.

Раздел втори е озаглавена „Криминалистическа характеристика на престъплението измама“. В тази част докторантът е разгледал изследваните убийства, от позицията на криминалистическата наука, търсейки онези криминалистическо значими черти, които имат значение за тактическите аспекти на дейността по разкриване и разследване на престъпленията. Следва да се подчертае и акцентира върху методическо издържания

изследователски подход на докторанта, почиващ на задълбочено научно изследване на съдебната практика, чрез изследване на представително количество дела за тези престъпления, водени в нашата страна, което придава широка социологическа представителност на получените емпирични данни. Въз основа на техния анализ, авторът е успял да разкрие типичните черти на криминалистическата характеристика, по отношение на извършителя, жертвата, начина на извършване, прикриване на престъплението, мястото и времето на неговото извършване. Наред с това авторът е разкрил и съществуването на корелационни връзки и отношения между тези елементи. Тези резултати от научното изследване имат безспорно значение за науката и практиката, тъй като обосновават разработената система от тактически методи, правила и препоръки за провеждане на разследването и осигуряват емпирични данни за теоретични обобщения относими към редица частни криминалистически теории.

В раздел трети, който е озаглавен „Методически въпроси, свързани с образуване на наказателното производство. Типични следствени ситуации“ В него авторът е анализирал въпроси, отнасящи се към изграждането на версии, планирането на разследването, типичните следствени ситуации и други. Разработена е система от тактически препоръки, въз основа на която е представен алгоритъм за дейността на разследващите органи за преодоляване на организационните и тактически трудности, срещащи в началния етап от разследването на изследваните престъпления.

В раздел четвърти „Тактика на някои типични действия по разследването“ докторантът изследва тактическите аспекти на типичните способности на доказване, които се прилагат при разследването. Авторът е обосновал, чрез научен анализ, кои са типичните действия по разследването и какви са техните процесуални и тактически особености. Всяко от разглежданите действия по разследването е разгледано през призмата на неговата подготовка, извършване и фиксиране на резултатите, като са очертани онези специфични черти, които то притежава, с оглед на особеностите на разглежданата категория дела. Така, е разработен методически инструментариум предназначен да послужи на органите на досъдебното производство, който може да бъде използван за законосъобразното и тактически издържано събиране на доказателства, в хода на работата по делата, с което да се повиши ефективността при събирането и проверката на доказателства.

В заключението на дисертационния труд са обобщени резултатите от проучването и са систематизирани изводите от изследването, като са изведени и препоръки, почиващи на получените резултати.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд

Дисертационният труд притежава безспорни научни приноси в областта на криминалистиката, което е видно от направената характеристика на неговото съдържание. Основните научните приноси могат да бъдат обобщени в следните основни точки:

- Дисертационното изследване за първи път разглежда в монографичен обем въпросът за разследването на измами и представлява завършена криминалистическа методика.

- Разработена е криминалистическа характеристика на разглежданите престъпления, в която са разкрити техните особености, типичните страни и структурни елементи - извършител, жертва, начин на извършване, мястото и времето, като е обосновано съществуването на корелационни връзки между тях.

- Получените данни от изследването на криминалистическата характеристика на измамите обогатяват частната криминалистическа теория за престъплението, като допринасят с получените емпирични данни и изведени научни изводи за нейното развитие и допълнително аргументиране и методология при нейното разработване.

- Разработена е система от тактически методи, правила и препоръки за извършване на отделни действия по разследването и цялостна организация на разследването, които са научнообосновани, почивайки на обобщения опит и практика на органите на досъдебното производство.

- Анализирани са практиката на съда, свързана с някои процесуални и материалноправни въпроси, отнасящи се до измамите, с което са направени оригинални и изводи и заключения, имащи отношение към правната теория.

4. Заключение

Докторантът Кузман Минков Мартинов притежава задълбочени теоретични познания в областта на криминалистиката и доказани способности за самостоятелни научни изследвания. Представеният дисертационен труд „Разследване на измами“ има качествата на значимо научно изследване.

Представените и аргументирани научни виждания от докторанта не оставят съмнение, че дисертационният труд е резултат на сериозна работа и личен принос в областта на криминалистиката. Научното изследване съдържа задълбочени теоретични обобщения и научни приноси. Те отговарят на изискванията на чл. 6 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и на чл. 27 от Правилника за неговото приложение.

Предвид положителната оценка на представения дисертационен труд и отчитайки сериозния професионален опит на докторанта, като преподавател и изследовател с

категоричност давам своята **положителна оценка** и **препоръка** към научното жури да гласува за придобиване от Кузман Минков Мартинов на образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Криминалистика”.

Член на научното жури:

доц. д-р Иван Видолов

гр. София
20.08.2020 г.